

Działalność dydaktyczno-wychowawcza i naukowa Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w latach 1980—1983¹

Działalność dydaktyczno-wychowawcza i naukowa Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa w latach 1980-1983 stanowiła kolejny etap rozwoju tej placówki, który - niezależnie od złożonej sytuacji politycznej i społecznej w kraju, a także licznych perturbacji w Uczelni, wywołanych toczącą się walką polityczną - zaznaczył się wyraźną tendencją do ustabilizowania zespołu nauczycieli akademickich, poważnym rozwojem naukowym młodej kadry, związanym z organizacją planowych badań naukowych. Nastąpiło też dalsze doskonalenie organizacji procesu dydaktycznego, zaistniało natomiast osłabienie efektów działalności wydawniczej.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA I STRUKTURA ZAKŁADU

Poczynania Zakładu wynikały z przyjętych w 1978 r. na wspólnym posiedzeniu Kolegium Rektorskiego WSP i Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa dokumentów: Planu rozwoju ilościowego kadry SZB w latach 1979-1985, Planu rozwoju naukowego kadry SZB w latach 1979-1985 (prace doktorskie i habilitacyjne) oraz Planu badań naukowych na lata 1980-1985, którego fragmenty były corocznie uszeregowo-

wiane poprzez ustalanie zadań do realizacji. Podstawą działalności Zakładu były też roczne plany pracy dydaktyczno-wychowawczej oraz plany zebrań naukowych.

W omawianych latach w Zakładzie funkcjonowały cztery zespoły naukowo-dydaktyczne:

1. Zespół Książki i Czytelniotwa - kierownik: ad. dr Józef Zając, od 1981 - ad. dr Wacława Szelińska; doc. dr hab. I. Bar-Święch (1/2 etatu), ad. dr Tadeusz Frączyk (1/2 etatu), st. as. mgr Maria Konopka, st. as. mgr Leszek Żyła.

2. Zespół Czasopiśmiennictwa Polskiego i Zagadnień Wydawniczych - kierownik: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki; ad. dr Maria Jazowska-Gumulska, ad. dr Michał Zięba, st. as. mgr Jerzy Ossowski, st. as. mgr Marek Pieczonka, st. as. mgr Bożena Pietrzyk, st. as. mgr Władysława Wójcik, st. techn. mgr Ewa Wójcik.

3. Zespół Historii i Funkcji Bibliotek - kierownik: ad. dr Zofia Sokół; ad. dr Lech Jarząbek, st. wykł. mgr Wanda Krotos, st. wykł. mgr Maria Radwańska, st. as. mgr Anna Faber, as. mgr Grażyna Wrona.

4. Zespół Bibliografii i Informacji Naukowej - kierownik: ad. dr Jan Bujak; ad. dr Józef Czerni (1/2 etatu), ad. dr Franciszek Kleszcz (1/2 etatu)², mgr Barbara Góra, mgr Hanna Kuna.

W omawianych latach w Zakładzie była zatrudniona grupa osób z innych uczelnianych katedr i instytutów oraz spoza Uczelni, m. in. prof. zw. Jan Nowakowski, prof. dr hab. Józef Zbigniew Białek, prof. dr hab. Stanisław Burkot, doc. dr Maria Schabowska, doc. dr hab. Jan Polakowski (z Instytutu Filologii Polskiej); doc. dr hab. Czesław Major (z Katedry Historii Oświaty i Wychowania); doc. dr hab. Jan Jerschina, doc. dr hab. Michał Śliwa, dr Franciszek Zawadzki, dr Tadeusz Ślęzak (z Instytutu Nauk Społecznych); doc. dr hab. Tomasz Goban-Klas, ad. mgr Sylwester Dziki

(Ośrodek Badań Prasoznawczych); st. wykł. mgr Maria Czujowa, st. wykł. mgr Helena Jarecka (AGH); wykł. mgr Ligia Hayto (AR), wykł. mgr Maria Daszkiewicz (IOS).

Z dniem 1 października 1983 zarządzeniem Rektora WSP zostały wprowadzone zmiany w strukturze Zakładu. W miejsce dotychczasowych czterech zespołów zostały powołane dwa zespoły naukowo-dydaktyczne:

1. Zespół i Pracownia Historii Książki i Bibliotek w składzie: ad. dr hab. Wacława Szelińska (kierownik), doc. dr hab. Irena Bar-Święch (1/2 etatu), ad. dr Tadeusz Frączyk (1/2 etatu), ad. dr Maria Konopka, ad. dr Maria Radwańska, st. wykł. mgr Wanda Krotos, st. as. mgr Anna Faber, st. as. mgr Grażyna Wrona, st. techn. Mieczysław Więcolawek.

2. Zespół i Pracownia Czasopiśmiennictwa Polskiego i Zagadnień Wydawniczych w składzie: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki (kierownik), ad. dr Danuta Adamczyk (1/2 etatu), ad. dr Jan Bujak, ad. dr Franciszek Kleszoz (1/2 etatu), ad. dr Maria Jazowska-Gumulska, ad. dr Michał Zięba, ad. dr Józef Zajac (1/2 etatu), st. as. mgr Barbara Góra, st. as. mgr Hanna Kuna, st. as. mgr Jerzy Ossowski, st. as. mgr Dożena Pietrzyk, st. as. mgr Marek Pieczonka, st. as. mgr Władysława Wójcik, st. as. mgr Leszek Żyła, as. stażysta mgr Wiesław Magiera, st. techn. mgr Ewa Wójcik.

Od roku 1980 prowadzone są w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa dwa studia podyplomowe: I Studium Podyplomowe Bibliotekoznawstwa dla absolwentów różnych kierunków (kierownik: 1980: ad. dr Jan Bujak, a następnie ad. dr Michał Zięba), II Studium Podyplomowe Bibliotekoznawstwa dla absolwentów bibliotekoznawstwa w zakresie bibliotek szkolnych (kierownik: 1981 - ad. dr Zofia Sokół, od 1983 ad. dr hab. Wacława Szelińska).

Ważną rolę w organizacji pracy Zakładu odgrywało Kolegium, w skład którego wchodził kierownicy zespołów, studiów podyplomowych, przedstawiciele POP PZPR, ZNP, młod-

szych pracowników naukowych. Zebrania Kolegium odbywały się przeciętnie 2 razy w miesiącu, zebrania organizacyjno-dydaktyczne 2 razy w miesiącu, zebrania naukowe 1 raz w miesiącu. Dużą rolę w organizacji zajęć dydaktycznych przypadła opiekunom roczników studiów dziennych i zaocznych oraz opiekunom praktyk pedagogicznych^{3a}.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa organizował i prowadził proces dydaktyczno-wychowawczy na studiach dziennych i zaocznych, początkowo w oparciu o jednolity plan czteroletnich bibliotekoznawczych studiów magisterskich oraz programy szczegółowo opracowane do każdego przedmiotu w postaci rozkładów materiału względnie instrukcji przedmiotowych, ułatwiających samodzielną pracę studentów. Od roku 1981 wprowadzono pięcioletni plan studiów na studiach dziennych. Kształcenie bibliotekarzy w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie ukierunkowane zostało przede wszystkim na przygotowanie ich do bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz działów dziecięcych bibliotek publicznych. Temu podporządkowane zostały treści programowe specjalizacji (od III roku - 150 godz.) zarówno w programach studiów czteroletnich, jak i pięcioletnich. Plany i programy studiów nasycone zostały odpowiednio przedmiotami przydatnymi w pracy wspomnianych bibliotek. Tak np. wprowadzono: Wybrane zagadnienia z pedagogiki, Socjologię kultury, Wybrane zagadnienia z psychologii, Historię piśmiennictwa i literatury, Literaturę dla dzieci i młodzieży, Czasopisma dziecięce i młodzieżowe oraz pedagogiczne etc.

W celu pełniejszego sprofilowania wiedzy teoretycznej ukierunkowano też praktyki zawodowe trwające przez cztery lata, wszyscy studenci odbywają - poza innymi bibliotekami - praktyki w bibliotekach szkolnych i pedagogicznych. Pro-

wadzone zaś specjalizacje z zakresu bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz publicznych pogłębiły właściwe przygotowanie studentów do pracy w szkole z młodym czytelnikiem, do pracy z czytelnikiem w różnych środowiskach, do właściwego realizowania założonych i przypisanych funkcji tym bibliotekom. Myląca jest opinia wyrażona na łamach "Przeglądu Bibliotecznego" w zdaniu - "Nie powiodły się np. próby przygotowania bibliotekarzy szkolnych w wyższych szkołach pedagogicznych (...). Koledzy z tych szkół przejęli się widocznie akademiokością"⁴.

W Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa studenci mogli wybierać różne specjalizacje: 1. Biblioteki szkolne i pedagogiczne, 2. Biblioteki publiczne, 3. Informacja naukowa, 4. Edytorstwo i problemy księgarsko-wydawnicze, 5. Czasopiśmiennictwo. W ramach 150 godzin przeznaczonych na specjalizacje wyodrębniono dodatkowo następujące grupy przedmiotów:

Biblioteki powszechne - 1. Organizacja i zarządzanie bibliotekami powszechnymi. Organizacja działów dziecięco-młodzieżowych. 2. Zasady użytkowania zbiorów. 3. Literatura dla dzieci i młodzieży. Literatura popularnonaukowa. 4. Metody pracy z czytelnikiem.

Biblioteki szkolne i pedagogiczne - 1. Organizacja, zarządzanie i funkcje bibliotek szkolnych. 2. Literatura dla dzieci i młodzieży. Literatura popularnonaukowa. 3. Czasopisma dla dzieci i młodzieży oraz czasopisma pedagogiczne. 4. Pedagogiczne i psychologiczne podstawy pracy z młodym czytelnikiem.

Czasopiśmiennictwo polskie XIX i XX w. - 1. Wybrane zagadnienia z historii prasy polskiej na tle europejskim. 2. Bibliografia i dokumentacja prasowa. 3. Metodologia i techniki badań stosowanych w prasoznawstwie. 4. Czasopiśmiennictwo bibliotekoznawcze, pedagogiczne i młodzieżowe.

Edytorstwo i działalność wydawnicza - 1. Historia
 wydawnictw XX w. 2. Zagadnienia pracy redakcyjnej w biblio-
 tekach. 3. Edytorstwo naukowe. 4. Polityka wydawnicza PRL.

W celu pełniejszego przygotowania specjalistycznego
 prowadzone były monotematyczne seminaria magisterskie:
 Historia książki (doc. dr hab. I. Bar-Święch, dr hab. Wa-
 cława Szelińska), informacja naukowa (ad. dr Józef Czerni,
 ad. dr Franciszek Kleszcz), historia i funkcje bibliotek
 szkolnych (doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki, ad. dr Zofia
 Sokół), ozytelniotwo i książka w komunikacji społecznej
 (ad. dr Józef Zajac), czasopiśmiennictwo XIX i XX wieku
 (doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki), kultura literacka (ad.
 dr Maria Jazowska-Gumulska). Prace magisterskie wykonano
 na dobrym poziomie, większość z nich miała charakter ba-
 dawczy, stanowiła oryginalne opracowanie tematów, nadają-
 ce się do publikacji, fragmenty niektórych z nich zostały
 opublikowane⁵.

W latach 1980-1983. prowadzono zajęcia dydaktyczne na
 studiach dziennych, zaocznych i podyplomowych. Oto dane
 statystyczne:

Tabela 1

Studenci i absolwenci
 jednolitych czteroletnich studiów dziennych

Lata	I	II	III	IV	Razem	Absolwenci z tytułem magistra
1980	35	34	40	44	153	62
1981	39	26	34	31	130	22
1982	30	43	30	34	137	32
1983	32	28	40	32	132	38
Razem:						154

Źródło: GUS. Sprawozdania jednostkowe w zakresie studiów
 dziennych, wieczorowych i zaocznych. S - 11 za la-
 ta: 1980, 1981, 1981/82, 1982/83. Dokumentacja

Dziekanatu Wydziału Humanistycznego WSP w Krakowie:
Plany, statystyka, sprawozdawczość WHZ.

W porównaniu do lat przed 1980 r. ilość studiujących stacjonarnie zmalała, bowiem np. w roku akad. 1976/77 wynosiła 197 studentów, 1977/78 - 226, 1978/79 - 216, 1979/80 - 183.

Tabela 2

Studenci i absolwenci czteroletnich studiów zaocznych

Lata	I	II	III	IV	Razem	Absolwenci z tytułem magistra
1980	22	38	29	26	115	28
1981	39	26	34	31	130	22
1982	39	31	30	34	134	19
1983	-	34	30	26	90	24
Razem:						93

Źródło: jak wyżej.

Tabela 3

Słuchacze studiów podyplomowych

Lata	Studia podyplomowe dla absolwentów różnych kierunków	Studia podyplomowe dla absolwentów bibliotekoznawstwa
1980/81	34	-
1981/82	30	13
1982/83	30	-
1983/84	22	12
Łącznie:	116	25

Mimo złożonej sytuacji wychowawczej w uczelni dość dobre wyniki osiągnięto w pracy ze studentami, szczególnie skupionymi w Kole Naukowym "Bibliolog". Do roku 1981 żywą działalność prowadziły organizacje studenckie. Na podkreś-

lenie zasługuje działalność opiekunów roczników, którzy inspirowali wiele imprez studenckich: wycieczki do bibliotek w Krakowie, Częstochowie, Warszawie, Wrocławiu, Poznaniu, Łańcucie, Pelplinie, Kórniku, imprezy kulturalne, przyjęcie pierwszych lat, otrzęsiny, wieczorki zapoznawcze. Koło Naukowe oprócz organizowanych przy współudziale pracowników Zakładu seminariów naukowych prowadziło wieczory literackie, filmowe, muzyczne. W roku 1981 z iniojatywy Koła Naukowego ukazała się wydana drukiem jednodniówka pt. "Kiermasz". Naukowe zainteresowania studentów rozbudzano m. in. poprzez organizowane seminaria naukowe.

W dniach 5-6 maja 1980 r. odbyło się II Seminarium Naukowe nt. "Prasa dla dzieci i młodzieży, jej funkcje społeczne". W Seminarium wzięli udział studenci i nauczyciele akademicy, przedstawiciele różnych ośrodków akademickich (Kraków, Warszawa, Kielce, Katowice, Zielona Góra, Bydgoszcz, Poznań, Rzeszów, Łódź) i bibliotekarze krakowscy. W czasie obrad przedstawiono 13 referatów, 12 osób zabierało głos w dyskusji. Część wygłaszanych referatów została opublikowana w książce wydanej przy współudziale IKN w Kielcach pt. "Prasa dziecięca i młodzieżowa. Studia i materiały." pod redakcją Mieczysława Adamczyka i Jerzego Jarowieckiego (Kielce 1982).

W dniach 19-20 maja 1981 r. w Zakładzie odbyło się III Seminarium Naukowe nt. "Książka - Prasa - Wydawnictwa w Krakowie w okresie dwudziestolecia międzywojennego". Uczestniczyli w nim studenci i nauczyciele akademicy z WSP z Krakowa i Bydgoszczy oraz Uniwersytetu Warszawskiego. Łącznie przedstawiono 17 referatów i komunikatów, wielu autorów zostało nagrodzonych - podobnie jak w latach ubiegłych - książkami.

26 maja 1982 r. zostało zorganizowane IV Seminarium Naukowe nt. "Książka - Prasa - Działalność wydawnictwa w Krakowie do roku 1939". Wspólnie ze studentami uczestniczyli w niej pracownicy z WSP z Krakowa i Bydgoszczy oraz

Uniwersytetu Wrocławskiego. Wygłoszono na nim 10 referatów, liczna grupa osób wzięła udział w dyskusji⁶. Podobne seminaria V i VI odbyły się w 1983 r.

KADRA NAUKOWO-DYDAKTYCZNA I JEJ ROZWÓJ

W początkowym okresie istnienia studiów bibliotekoznawczych w krakowskiej WSP problemy własnej kadry naukowo-dydaktycznej nastroczały sporo kłopotów. Specyfika studiów wymagała bowiem nie tylko doświadczonych nauczycieli akademickich, zajmujących się badawczo problemami książki, księgoznawstwa, życia literackiego i kultury, lecz także wysoko kwalifikowanych pracowników bibliotek naukowych, publicznych i szkolnych, którzy mogliby swoje wieloletnie doświadczenia zawodowe przekazywać studentom, wpływając korzystnie na ich identyfikowanie się z zawodem. Bibliotekoznawstwo jest bowiem dziedziną praktyczną i musi nawiązywać do doświadczeń współcześnie funkcjonujących różnych typów bibliotek, łącząc przygotowanie praktyczne studentów z doskonaleniem ich teoretycznej wiedzy z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

W latach 1978-1980 w Zakładzie zatrudniano łącznie 20 pracowników na pełnym etacie, 5 na pół etatu, 12 na umowie-zleceniu (byli to pracownicy krakowskich bibliotek i ośrodków informacji naukowej). W gronie 37 osób znajdowało się 2 docentów, 10 wykładowców i st. wykładowców, 9 adiunktów, 6 st. asystentów, 5 asystentów, pozostali to pracownicy techniczni i bibliotekarze⁷.

Kolejne lata przyniosły pewne zmiany w strukturze zatrudnienia. Stała się widoczna tendencja do zwiększania ilości stałych, etatowych nauczycieli akademickich, podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych, zgodnie z przyjętymi na wspólnym posiedzeniu Kolegium Rektorskiego i pracowników Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa w październiku

1978 r. trzema dokumentami. Były to: Plan rozwoju ilościowego kadry SZB w latach 1979-1985 (pracowników etatowych i na godzinach zleconych), Plan rozwoju naukowego kadry SZB w latach 1979-1985 (prace doktorskie i habilitacyjne) oraz Plan badań naukowych na lata 1980-1985⁸. Szczególnie duży nacisk położono na rozwój młodej kadry naukowej, uzyskiwanie stopni doktorskich, podejmowanie prac habilitacyjnych, wiążąc te poczynania z organizacją planowanych i realizowanych badań naukowych.

Wśród zatrudnionych etatowo pracowników znajdują się absolwenci filologii polskiej krakowskiej WSP, którzy w tej uczelni uzyskali tytuły doktorów nauk humanistycznych, włącznie tytuły doktorów habilitowanych, absolwenci studiów historycznych i bibliotekoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, którzy tytuły doktorów nauk humanistycznych osiągnęli w tychże uniwersytetach, a także w Uniwersytecie Gdańskim oraz tytuł doktora habilitowanego w Uniwersytecie Warszawskim. Korzystny jest fakt, że wśród zatrudnionych w Zakładzie znajdują się też absolwenci bibliotekoznawstwa i informacji naukowej krakowskiej WSP, którzy ukończyli studia otrzymując dyplomy z wyróżnieniem (mgr Władysław Wójcik) oraz ocenę bardzo dobrą (mgr Grażyna Wrona z d. Dymańska, mgr Ewa Wójcik z d. Dziubińska, mgr Anna Faber, mgr Marek Pieczonka, mgr Halina Ostrowska). Wśród etatowych pracowników kilku zatrudnionych było w bibliotekach i ośrodkach informacji naukowej, zajmując często stanowiska kustoszy i st. kustoszy, w tym także dyplomowanych.

Wśród osób prowadzących zlecone zajęcia dydaktyczne w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa znajdowali się m. in. prof. dr hab. Stanisław Burkot (wykład monograficzny nt. Wybranych problemów literatury współczesnej), prof. dr hab. Józef Zbigniew Białek (wykłady kursowe i monograficzne z literatury dla dzieci i młodzieży), prof. zw. dr Jan Nowakowski (wykłady monograficzne z problemów edytors-

Tabela 4
 Stan zatrudnienia w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa WSP w Krakowie
 w latach 1980-1983

Charakter zatrudnienia	Lata	Prof.	Doc. dr hab.	Dr hab.	St. wyki., wyki.	Ad.	St. as.	As. staż.	Prao. inż. tech.	Bibl.	Adm.	Razem
Pełno-zatrudnieni	1980	-	1	-	2	5	3	4	2	2	1	21
	1981	-	1	-	2	5	5	6	3	2	1	26
	1982	-	1	-	2	5	7	5	2	2	1	25
	1983	-	1	1	2	4	7	5	2	2	1	25
Zatrudnieni na 1/2 etatu	1980	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	4
	1981	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	4
	1982	-	1	-	3	1	-	-	-	-	-	5
	1983	-	1	-	4	-	-	-	-	-	-	5
Zatrudnieni na umowie zlec	1980	-	1	-	6	1	3	1	-	-	-	12
	1981	2	3	-	6	2	3	-	-	-	-	16
	1982	3	1	-	5	2	-	-	-	-	-	11
	1983	2	1	-	5	3	2	-	-	-	-	13
Ogółem:	1980	-	2	-	9	9	6	5	2	2	1	37
	1981	2	4	-	9	10	8	6	3	2	1	46
	1982	3	3	-	10	8	7	5	2	2	1	41
	1983	2	3	1	11	7	9	5	2	2	1	44

twą naukową na przykładzie dzieł Wyspiańskiego), doc. dr hab. Czesław Majorek (wykłady z kierunków rozwoju nauki i naukoznawstwa), doc. dr Maria Schabowska (wykład monograficzny z problemów kultury języka), doc. dr hab. Jan Polakowski (wykład nt. Książka w komunikacji społecznej).

W latach 1980-1983 nastąpił znaczny rozwój naukowy kadry zatrudnionej w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa. Odbywał się on drogą studiów doktoranckich, albo też był rezultatem samodzielnej pracy asystentów czy adiunktów, którzy umiejętnie łączyli obowiązki dydaktyczne ze stałymi studiami nad podwyższeniem kwalifikacji naukowych. Wysiłek ten owocował licznymi publikacjami, otwartymi przewodami habilitacyjnymi i doktoranckimi oraz uzyskaniem tytułów doktora habilitowanego czy też doktorów nauk humanistycznych.

W czerwcu 1981 r. na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego otworzono postępowanie habilitacyjne ad. dr Wacławy Szelińskiej na podstawie książki *Chorographia Regni Poloniae Jana Długosza*, w rezultacie którego w grudniu 1983 uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii nauki.

W latach 1980-1981 spośród zatrudnionych pracowników trzy osoby ukończyły studia doktoranckie w Instytucie Bibliotekoznawstwa w Uniwersytecie Wrocławskim (mgr Maria Radwańska) oraz w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego (mgr Maria Konopka, mgr Wanda Krotos). Dwie z wymienionych osób uzyskały tytuły doktora nauk humanistycznych. W maju 1983 r. Rada Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego nadała stopień doktora mgr Marii Radwańskiej na podstawie pracy: *Stanisław Sierotwiński (1909-1975)*. Zarys monograficzny ze szczególnym uwzględnieniem dorobku księgoznawczego (promotor: prof. dr hab. Kazimiera Maleczyńska, recenzenci: prof. dr hab. Krzysztof Migoń, doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki). W październiku 1980 r. st. wykł. mgr Tadeusz Frączyk, kustosz Biblioteki Czartoryskich, zatrud-

niony na 1/2 etatu w Zakładzie uzyskał tytuł doktora nauk humanistycznych, nadany mu przez Radę Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie pracy pt. *Działalność literacka, polityczna i publicystyczna Adama Kazimierza Czartoryskiego, Generała Ziemi Podolskich* (promotor: prof. dr hab. Mieczysław Piszczkowski, recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Libera, prof. dr hab. Julian Maślanka). W dniu 24 czerwca 1983 przed Radą Wydziału Uniwersytetu Gdańskiego obroniła pracę doktorską mgr Maria Konopka nt. *Tanie wydania literatury pięknej w pierwszej połowie XIX w. w Galicji (1822-1863)*, (promotor: prof. dr Karol Głombowski, recenzenci: prof. dr hab. Jan Trzynadłowski, doc. dr hab. Józef Bachórz). 26 marca 1982 r. pracownik inżynieryjno-techniczny Zakładu mgr Lech Jarząbek uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych na Wydziale Humanistycznym WSP w Krakowie na podstawie pracy pt. *Dydaktyczne uwarunkowania samodzielnego studiowania na przykładzie studiów w uoźelni pedagogicznej* (promotor: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki, recenzenci: doc. dr hab. Wojciech Kojs, prof. dr hab. Janina Parafiniuk-Sołńska, doc. dr hab. Janina Szymkat)¹⁰.

W opisywanym okresie kilku wykładowców i asystentów otworzyło przewody doktorskie. I tak st. wykł. Wanda Krotos otworzyła przewód doktorski na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Gdańskiego w dniu 23 czerwca 1981 r. nt. *Prasa krakowska lat 1785-1830 jako nośnik treści literackich* (promotor: prof. dr Karol Głombowski). Rada Wydziału Humanistycznego WSP w Krakowie podjęła decyzję otwarcia przewodów doktorskich starszym asystentom: mgr Władysławie Wójcik (czerwiec 1981) nt. *Prasa gadzinowa w Polsce w latach 1939-1945* (promotor: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki); mgr Jerzemu Ossowskiemu (marzec 1982) nt. *Zagadnienia i spory literackie 1945-48* (promotor: prof. dr hab. Bolesław Faron); mgr Leszkowi Żyle (maj 1983) nt. *Czytelnictwo studentów kierunków humanistycznych i matematyczno-fizyczno-technicz-*

nych WSP w Krakowie i Rzeszowie (promotor: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki).

Otwarcie przewodów doktorskich pracowników Zakładu uwarunkowane zostało nie tylko podjęciem tematu rozprawy doktorskiej, ale również aktywnością w zakresie publikacji i wystąpień publicznych z odczytami i referatami naukowymi. Stąd też pozostała grupa starszych asystentów podjęła badania określonych tematów, oczekując na otwarcie przewodów. W Zakładzie powstają też prace doktorskie osób zatrudnionych w szkolnictwie czy też w zakładach bibliotekoznawstwa i informacji naukowej innych WSP. Tak np. st. asyst. mgr Danuta Adamczyk (WSP w Kielcach) wykonywała pracę doktorską nt. Wydawnictwa i kulturotwórcza działalność Spółki Nakładowej "Książka" (1904-1914) (promotor: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Myśliński, doc. dr hab. Irena Bar-Święch)¹¹; mgr Alicja Krawczyk (nauczycielka ze Starachowic) napisała i obroniła pracę nt. Druga wojna światowa w zainteresowaniach czytelnioznych młodzieży szkół zawodowych (promotor: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki, recenzenci: prof. dr hab. Anna Przeciławska, prof. dr hab. Józef Zbigniew Białek); mgr Andrzej Buc (WSP Zielona Góra) otworzył przewód doktorski nt. Czasopisma literackie młodych w PRL w latach 1944-1960 (promotor: doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki). Wszystkie przewody prowadzi Rada Wydziału Humanistycznego WSP w Krakowie.

Spośród grona etatowych adiunktów czterech prowadzi prace nad książkami, które staną się podstawą postępowania habilitacyjnego.

GLÓWNE KIERUNKI BADAŃ NAUKOWYCH - DZIAŁALNOŚĆ PUBLIKACYJNA

Działalność badawczą i publikacyjną w latach 1980-1983 pracownicy Zakładu prowadzili głównie w oparciu o przyjęte i wieloletnie plany¹², przedyskutowane na ogólnych

zebraniach zespołu. Wprowadzone korekty w zamierzeniach wynikały z faktu udziału pracowników w różnych konferencjach naukowych i przygotowywanych nań wystąpieniach. Kierunki badań zostały skoncentrowane w kilku grupach problemów: 1. Historia książki i wydawnictw; 2. Historia i funkcje społeczne bibliotek - ozytelnictwo; 3. Bibliografia; 4. Prasoznawstwo i historia prasy; 5. Wiedza o kulturze literackiej; 6. Historia nauki - biografistyka; 7. Pedagogika-dydaktyka. Grupa pracowników uczestniczyła indywidualnie w realizacji ożąstkowych tematów w zakresie problemów węzłowych, a mianowicie w temacie Polska kultura narodowa - jej tendencje rozwojowe i percepcja (dr Maria Jazowska-Gumulska, dr Maria Konopka, dr Zofia Sokół). Część pracowników współpracowała w badaniach prowadzonych przez Sekcję Badań nad Literaturą Krajową lat 1939-1949 Komisji Historycznoliterackiej Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki - kierownik, mgr Bożena Pietrzyk, mgr Anna Faber, dr Zofia Sokół, mgr Władysława Wójoik). W ramach tej Sekcji prowadzone były w Zakładzie następujące prace dokumentacyjne: Bibliografia polskiej prasy konspiracyjnej lat 1939-1945; Literatura i życie kulturalne w Polsce lat 1939-1945; Bibliografia publikacji za lata 1945-1980; Prasa konspiracyjna w Polsce w latach 1939-1945. Bibliografia publikacji za lata 1945-1980; Poezja polska w latach 1939-1945. Materiały publikowane w polskiej prasie konspiracyjnej. W Zakładzie zgromadzono liczne kartoteki.

Rezultaty badań prowadzonych w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa w latach 1980-1983 stały się podstawą wielu publikacji w postaci druków zwartych, rozpraw i artykułów, recenzji i sprawozdań oraz licznych referatów na zebraniach naukowych Zakładu w sesjach o zasięgu regionalnym czy też ogólnopolskim.

Książki autorstwa pracowników Zakładu wydawane były przez krakowskie Wydawnictwo Literackie, Ossolineum, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Wydawnictwo Naukowe WSP w Kra-

kanie. Były to:

1. Józef Czerni: Warsztat bibliograficzny studentów bibliotekoznawstwa. Poradnik bibliograficzny, wyd. 2. Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP 1980¹³.
2. Jerzy Jarowiecki: Konspiracyjna prasa w Krakowie w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1945. Kraków: Wydawnictwo Literackie 1980, 427, [49] s.¹⁴
3. Jerzy Jarowiecki, Jerzy Myśliński: Prasa polska w latach 1939-1945. Warszawa: PWN 1980, 196 s. Historia prasy polskiej t. 4 pod redakcją Jerzego Łojka¹⁵ [właśc. 1981]
4. Anna Faber, Zofia Struś: Katalog czasopism Polskiego Towarzystwa Geologicznego. Warszawa: PAN 1981, 175 [1] s.
5. Wacława Szelińska: Chorographia Regni Poloniae Jana Długosza. Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP 1980, 222 s. Praca Monograficzna WSP w Krakowie nr XL.
6. Z problemów edytorstwa i zagadnień wydawniczych. Cz. I. Wybór tekstów naukowych dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Opr. Jerzy Jarowiecki, Bożena Pietrzyk, Michał Zięba. Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP 1981, 229 [3] s.
7. Historia książki i jej funkcji społecznej Cz. I. Wybór tekstów naukowych dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Opr. Maria Konopka, Wanda Krotos. Kraków: Wydawnictwo Naukowe WSP 1981, 180 s.
8. Z problemów edytorstwa i zagadnień wydawniczych. Cz. II. Wybór tekstów naukowych dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Opr. Jerzy Jarowiecki, Michał Zięba. Kraków: Wydaw. Nauk. 1982, 176 s.
9. Michał Zięba: Liryka Teofila Lenartowicza wobec pieśni ludowej. Z zagadnień stylizacji ludowej. Wrocław: Ossolineum 1983, 129 [3] s. Prace Komisji Historycznoliterackiej PAN, Oddz. w Krakowie 43.
10. Jerzy Jarowiecki: Literatura i prasa w latach okupacji hitlerowskiej. Kraków: Wydaw. Nauk. WSP 1983, 214 2 s.¹⁶

Rozprawy i artykuły publikowane były w licznych ogólnopolskich czasopismach naukowych, fachowych, społeczno-kulturalnych względnie społeczno-literackich ("Archiwum Naukowe", "Biuletyn Polonistyczny", "Dzieje Najnowsze", "Dydaktyka Szkoły Wyższej", "Księgarz", "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej", "Kultura i Ty", "Literatura Ludowa", "Nauczyciel i Wychowanie", "Oświata i Wychowanie", "Poezja", "Przegląd Biblioteczny", "Poradnik Bibliotekarza", "Przegląd Humanistyczny", "Prasa Polska", "Roczniki Biblioteczne", "Studia o Książce", "Studia Historyczne", "Technologia Kształcenia", "Tygodnik Kulturalny", "Z Pola Walki", "Za Wolność i Lud", "Zeszyty Prasoznawcze", "Życie Literackie"), a także w prasie ogólnej i fachowej regionalnej ("Biuletyn Informacyjno-Instrukcyjny MBP w Krakowie", "Bibliotekarz Zachodnio-Pomorski", "Magazyn Kulturalny", "Nowiny", "Student", "Przegląd Oświatowo - Wychowawczy", "Dziennik Polski", "Echo Krakowa", "Więści"). Liczne prace były drukowane w wydawnictwach uozelnianych Krakowa ("Rocznik Naukowo-Dydaktyczny WSP w Krakowie. Prace Historyczno-literackie" i "Prace Bibliotekoznawcze"), Bydgoszczy ("Zeszyty Naukowe WSP w Bydgoszczy. Studia Bibliologiczne"), Katowicach ("Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Śląskiego").

W latach 1981-1983 wzrosła ilość publikacji w stosunku do lat poprzednich. Przykładowo można wspomnieć, że w roku akad. 1978/79, realizując plan badawczy Zakładu, z podjętych 25 tematów szczegółowych zrealizowano 19, ogłaszając drukiem 15 rozpraw, artykułów i recenzji oraz jedną książkę (J. Jarowiecki: Katalog krakowskiej prasy konspiracyjnej 1939-1945. Kraków: Wydaw. Nauk. WSP, 200 s.)¹⁷. Rok później do druku oddano 33 pozycje, w tym dwie książki¹⁸. Natomiast w latach 1981-1983 pracownicy Zakładu do druku oddali 1 książkę, 69 rozpraw i artykułów oraz 19 recenzji, opublikowali zaś 7 książek, 43 rozprawy i artykuły oraz 31 recenzji. Bliższe dane zawarte w tabeli 5 i 6.¹⁹

Tabela 5

Prace złożone do druku w latach 1981-1983

Grupa tematyczne	Lata	Książki	Rozprawy i artykuły	Recenzje i spra- wozdana	Razem
Historia książki i wydawnictw	1981		5		5
	1982		1		1
	1983		3		3
Historia i funk- cje społeczne bibliotek	1981				
	1982		1		1
	1983		4	1	5
Bibliografia	1981		6		6
	1982		2		2
	1983		5	5	10
Czasopiśmien- nictwo XIX i XX w.	1981		16	2	18
	1982		5		5
	1983		5	8	13
Wiedza o kultu- rze literackiej	1981	1			1
	1982		4	1	5
	1983		4	1	5
Czytelnictwo	1981		1		1
	1982		2		2
	1983				
Historia nauki - biografistyka	1981		3		3
	1982				
	1983				
Pedagogika - dydaktyka	1981				
	1982		2	1	3
	1983				
Razem:		1	69	19	89

Prace opublikowane w latach 1981-1983

Tabela 6

Grupa tematyczna	Lata	Książki	Rozprawy i artykuły	Recenzje i spra- wozдания	Razem
Historia książki i wydawnictw	1981	2			2
	1982	1			1
	1983		1		1
Historia i funk- cje społeczne bibliotek	1981		2		2
	1982		3		3
	1983				
Bibliografia	1981	1	1	1	3
	1982				
	1983		2	7	9
Czasopiśmien- nictwo XIX i XX w.	1981	1		9	10
	1982		6	5	11
	1983		7	4	11
Wiedza o kultu- rze literackiej	1981		3		3
	1982		2	1	3
	1983	1	4	4	9
Czytelnictwo	1981				
	1982				
	1983		1		1
Historia nauki - biografistyka	1981	1	3		4
	1982				
	1983				
Pedagogika - dydaktyka	1981		6		6
	1982		2		2
	1983				
Razem:		7	43	31	81

Niewątpliwym osiągnięciem Zakładu było uzyskanie zgody Komitetu Redakcyjnego WSP w Krakowie na uruchomienie serii wydawniczej "Prace Bibliotekoznawcze" w ramach "Roczników Naukowo-Dydaktycznych WSP w Krakowie". Pierwszy tom ukazał się w 1982 roku o objętości 16 ark. wydawniczych w nakładzie 250 egz.²⁰ Znalazły się w nim artykuły i rozprawy dotyczące problemów bibliotecznych, działalności wydawniczej, czasopiśmiennictwa i czytelnictwa²¹. Dwa następne tomy "Prac Bibliotekoznawczych" zostały złożone w Wydawnictwie Naukowym WSP.

ZEBRANIA NAUKOWE - UDZIAŁ W SEMINARIACH I KONFERENCJACH

Tradycję Zakładu stanowią comiesięczne w zasadzie zebrania naukowe, na których poszczególni pracownicy przedstawiają wyniki badań, koncepcje i rozdziały prac doktorskich. Na zebraniach tych referowane były również prace doktorantów spoza Zakładu. Tematyka zebrań naukowych w latach 1981-1983 przedstawiała się następująco²²:

Tabela 7

Rok 1981

Data	Autor	Temat wystąpienia
1	2	3
5.01.	mgr Maria Radwańska	Księgoznawczo-informacyjna charakterystyka wybranej dyscypliny naukowej (na przykładzie onkologii)
10.02.	dr Michał Zięba	Działalność wydawnictwa krakowskich instytucji i towarzystw naukowych okresu międzywojennego
3.03.	mgr Danuta Adameczyk	Geneza i działalność Spółdzielni Nakładozej "Książka" (1904-1914)

1	2	3
7.04.	dr Zofia Sokół	Dzieje bibliotek polskich podczas drugiej wojny światowej (1939-1945)
5.05.	mgr Grażyna Dymańska	Losy bibliotek naukowych w Krakowie w latach okupacji hitlerowskiej
13.10.	dr Zofia Sokół	Książka i biblioteka dla niewidomych
17.11.	dr Jan Bujak	Informacje o książce i prasie w XIX-wiecznych tygodnikach dla ludu
15.12.	mgr Marek Pieczonka	Czasopisma studenckie w latach 1918-1939

Rok 1982

Data	Autor	Temat wystąpienia
13.01.	mgr Anna Faber	Ruch wydawniczy w Krakowie w latach 1945-1948
20.01.	mgr Władysława Wójcik	Problemy tzw. produkcji dóbr niematerialnych na łamach wybranych pism niemieckiej prasy w języku polskim wydawanej w GG w latach 1939-1945
10.02.	mgr Jerzy Ossowski	Stan i potrzeby badań literatury i kultury literackiej (1945-1948)
10.03.	mgr Leszek Żyła	Zainteresowania a aktywność czytelnictwa studentów III i IV roku bibliotekoznawstwa w WSP w Bydgoszczy, Kielcach i Krakowie
21.04.	mgr Maria Konopka	Repertuar tanich wydań w oficynach krakowskich w pierwszej połowie XIX w.
19.05.	mgr Hanna Kuna	Informacja naukowa w pracy pedagogicznej nauczyciela
26.10.	dr Zofia Sokół	Rewindykacja zbiorów bibliotecznych z ZSRR w latach 1920-1935
14.12.	mgr Barbara Góra	Biblioteki publiczne Południowej Australii

Rok 1983

Data	Autor	Temat wystąpienia
18.01.	dr Jan Bujak	"Pogoń" tarnowska - koncepcja czasopisma lokalnego, wiadomości o prasie
15.02.	dr Maria Radwańska	Życie literackie podczas okupacji hitlerowskiej w badaniach Stanisława Sierotwińskiego
29.03.	mgr Władysława Wójcik	Stan badań nad prasą "gadziową" w Polsce w latach 1939-1945
12.04.	mgr Jerzy Ossowski	Literackie spory o tradycje na progu trzeciej niepodległości
26.04.	dr Maria Jazowska-Gumulska	Stan i potrzeby badań nad bajką dziecięcą
10.05.	mgr Marek Pieczonka	Wydawnictwa w okresie dwudziestolecia międzywojennego
24.05.	mgr Bożena Pietrzyk	Kultura literacka na łamach pism młodzieżowych lat 1939-1945
17.06.	dr Michał Zięba	Wokół ludowości w poezji Emila Zegadłowicza
25.10.	dr Maria Radwańska	Zawód bibliotekarza
29.11.	dr Józef Zajac	Powinności zawodowe a osobowość bibliotekarza

Pracownicy Zakładu brali często udział w licznych seminariach i konferencjach naukowych oraz popularnonaukowych, występując z referatami, komunikatami i głosami w dyskusji, które w kilku przypadkach zostały następnie opublikowane w materiałach posesyjnych. Wygłaszali też odczyty publiczne.

W dniu 26 maja 1980 r. na posiedzeniu Komisji Historii Prasy Polskiej przy Komitecie Nauk Historycznych PAN w Warszawie doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki przedstawił referat pt. O wiarygodności źródeł do badań nad dziejami konspiracyjnej prasy²³. W tym samym miesiącu na posiedzeniu Komisji

Prasoznawczej PAN, Oddział w Krakowie mówił na temat: Prasa konspiracyjna Armii Krajowej²⁴.

26 maja 1980 r. w Sandomierzu na Sesji Naukowej poświęconej Janowi Długoszowi zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Historyczne oraz Instytut Historii WSP - dr Wacława Szelińska wygłosiła referat pt. Metoda pracy Jana Długosza w jego dziele Chorographia Regni Poloniae.

7 listopada 1980 r. doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki w ramach cyklu odczytów zorganizowanych przez PAN, Oddział w Krakowie wygłosił referat nt. Życie kulturalne Krakowa w okresie okupacji 1939-1945. W grudniu 1980 na sesji naukowej poświęconej Julianowi Kawalcowi, organizowanej przez Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza i WSP w Rzeszowie mgr Bożena Pietrzyk i mgr Władysława Wójcik wygłosiły referat pt. Bibliografia przedmiotowa i podmiotowa Juliana Kawalca²⁵.

W dniach 20-21 marca 1981 r. na Konferencji poświęconej praktykom zawodowym, zorganizowanej przez Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego, dr Zofia Sokół przedstawiła referat pt. Praktyki zawodowe studentów SZB WSP w Krakowie. W dniach 11-12 maja 1981 r. w Katowicach odbyło się IV Ogólnopolskie Prasoznawcze Seminarium Naukowe, zorganizowane przez Zakład Dziennikarstwa Instytutu Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego. Brali w nim udział pracownicy Zakładu, wygłaszając referaty: Z badań nad prasą dla dzieci i młodzieży oraz prasą młodzieżową w dwudziestoleciu międzywojennym (doc. dr hab. J. Jarowiecki), Pisma wiciarek (dr Z. Sokół), Prasa harcerska w dwudziestoleciu międzywojennym (mgr B. Pietrzyk, mgr W. Wójcik), Czasopisma akademickie w Polsce w latach 1918-1939 (mgr M. Pieczonka), Prasa młodzieży szkolnej w Kielcach w dwudziestoleciu międzywojennym (mgr D. Adamczyk)²⁶. W czerwcu 1981 r. dr Z Sokół wygłosiła w Komisji Prasoznawczej PAN, Oddział w Krakowie odczyt nt. Prasa kobieca w Polsce w latach 1818-1918. Natomiast w październiku tego roku

dr Wacława Szelińska wystąpiła z referatem w Instytucie Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN na temat: Problematyka rolnictwa u Jana Długosza (22 IX 1981).

W dniach 26-27 października 1981 r. na Sympozjum nt. Prasa - polityka - kultura, zorganizowanym przez Komisję Historii Prasy przy Komitecie Nauk Historycznych PAN w Warszawie doc. dr hab. J. Jarowiecki i mgr B. Pietrzyk wygłosili referat pt. Kultura i literatura na łamach polskiej prasy konspiracyjnej w latach 1939-1945, a mgr Władysława Wójcik przedstawiła pracę nt. Problemy tzw. "produkcji dóbr niematerialnych" na łamach niemieckiej prasy w języku polskim dla Polaków wydawanej w Generalnym Gubernatorstwie w latach 1939-1945²⁷.

W roku 1982 pracownicy naukowcy Zakładu uczestniczyli w trzech ogólnopolskich konferencjach. W dniach 27-29 maja na V Ogólnopolskim Prasoznawczym Seminarium Naukowym, zorganizowanym przez Zakład Dziennikarstwa Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego oraz Komisję Historyczną ZW ZSMP w Katowicach, pracownicy Zakładu wygłosili kilka referatów: Tradycyjne modele czasopiśmiennictwa dla młodzieży (doc. dr hab. J. Jarowiecki), Regionalna prasa młodzieżowa (mgr D. Adamczyk), Modele młodzieżowej prasy konspiracyjnej w latach 1939-1945 (mgr B. Pietrzyk), Prasa "gadzinowa" 1939-1945 jako przykład modelu "prasy dla młodzieży" (mgr W. Wójcik), Kształtowanie się modelu prasy dla dziewcząt (dr Z. Sokół), O modelu prasy studenckiej (mgr M. Pieczonka)²⁸.

W dniach 16-17 października na Ogólnopolskiej Sesji popularnonaukowej z okazji 140 rocznicy urodzin Marii Konopnickiej, zorganizowanej w Warszawie przez Towarzystwo im. Marii Konopnickiej i ZG Ligi Kobiet Polskich dr Michał Zięba wygłosił referat: Społeczne idee Marii Konopnickiej, zaś na Ogólnopolskiej Konferencji nt. Informacja naukowa wśród innych dyscyplin naukowych, zorganizowanej przez Zakład Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego (8-10 XI) referaty

wyłosili: mgr H. Kuna (Dydaktyka informacji naukowej) i dr Jan Bujak (Komunikacja - informacja prasowa - informacja naukowa). W grudniu 1982 r. doc. dr hab. J. Jarowiecki wyłosil dwa referaty w Komisji Nauk Pedagogicznych PAN, Oddz. w Krakowie (3 XII: Powstanie i rozwój czasopism pedagogicznych w Polsce) oraz w Komisji Historii Prasy Komitetu Nauk Historycznych PAN w Warszawie (6 XII: Polska prasa informacyjno-polityczna 1939-1945).

W 1983 r. pracownicy Samodzielnego Zakladu Bibliotekoznawstwa wzieldli udzial w ogólnopolskich sesjach naukowych. W dniach 12-13 maja na ogólnopolskiej sesji naukowej poświęconej zyciu i twórczości Emila Zegadłowicza, zorganizowanej przez WSP i Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza w Rzeszowie, dr Michał Zięba wystapil z referatem nt. Ludowość w poezji Emila Zegadłowicza, a mgr H. Kuna przedstawila wyniki prac nad bibliografią podmiotowo-przedmiotową Emila Zegadłowicza. Na VI Ogólnopolskim Prasoznawczym Seminarium Naukowym nt. Prasa podziemna młodzieży polskiej 1939-1945 w walce o wyzwolenie narodowe i społeczne, kilku przedstawicieli Zakladu wystapilo z referatami. O konspiracyjnej prasie młodzieżowej w latach 1939-1945 mowil doc. dr hab. J. Jarowiecki. Mgr B. Pietrzyk przedstawila komunikat nt. Młodzieżowa prasa konspiracyjna a problem literatury i kultury, a dr Z. Sokol scharakteryzowala "Świat Młodych" - konspiracyjne pismo ruchu ludowego w latach 1939-1945²⁹.

Niezależnie od udziału w konferencjach naukowych pracownicy Zakladu uczestniczą w pracach różnych zespołów badawczych, współpracują z zakładami, instytucjami i towarzystwami kulturalno-oświatowymi i naukowymi. Są to m. in. Komisje Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (Komisja Historycznoliteracka, Komisja Prasoznawcza, Komisja Nauk Pedagogicznych), Komisja Historii Prasy Komitetu Nauk Historycznych PAN w Warszawie, redakcje Oddziału PAN w Krakowie ("Ruch Literacki", "Nauka dla Wszystkich", "Rocznik

PAN"), Pracownia Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX wieku IHL PAN w Warszawie, Zespół Naukowo-Badawczy Historii Dziennikarstwa Polski Ludowej Uniwersytetu Warszawskiego, Zakład Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego, Zakład Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego, Zakład Bibliotekoznawstwa WSP w Kielcach, Ośrodek Badań Prasoznawczych w Krakowie, Rzeszowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauki, Kieleckie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Wydawców Książek, Towarzystwo Miłośników Książek, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Instytut Kształcenia Nauczycieli w Warszawie, ODN w Krakowie i Kielcach, Miejska Biblioteka Publiczna w Krakowie. Współpraca ta wyrażała się udziałem we wspólnych pracach badawczych, seminariach i sesjach naukowych, konsultacjach, we wspólnych inicjatywach wydawniczych, udziale w pracach redakcyjnych, w recenzowaniu artykułów, pomocy w kształceniu i dokształcaniu kadr. Zakład utrzymuje kontakty ze wszystkimi Wojewódzkimi Bibliotekami Publicznymi i Pedagogicznymi, wybranymi bibliotekami naukowymi, otrzymując od nich wydawnictwa, kierując do nich studentów na praktyki zawodowe.

Kilka osób spośród pracowników Zakładu brało udział w akcji odczytowej i popularyzatorskiej w różnych środowiskach: szkolnych, bibliotecznych oraz w domach kultury (M. Konopka, J. Jarowiecki, J. Ossowski, Z. Sokół, G. Wrona, M. Zięba).

PRZYPISY

1. O Zakładzie pisali: Zofia Sokół: Bibliotekarstwo na WSP w Krakowie. "Kultura i Ty" 1979 nr 5 s. 56-57; Kształcenie bibliotekarzy dla bibliotek publicznych w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa w Krakowie. "Poradnik Bibliotekarza" 1979 nr 11/12 s. 281-283; Kształcenie księgarzy i bibliotekarzy w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. "Księgarz" 1980 nr 2 s. 19-23; Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa WSP w Krakowie. "Biuletyn Informacyjno-Instrukcyjny Miejskiej Bibliote-

- ki Publicznej w Krakowie" 1979 nr 118 s. 43-47; Zakłady Bibliotekoznawstwa wyższych szkół pedagogicznych. "Dydaktyka Szkoły Wyższej" 1980 nr 3 s. 109-121; Jerzy Jarowiecki: Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa (w:) Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946-1981. Kraków 1981, s. 182-190.
2. Zarządzenie nr R-4/79 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 10 kwietnia 1979 w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej Zakładu Bibliotekoznawstwa Wyższej Szkoły Pedagogicznej. (w:) Źródła do dziejów Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej (1946-1981) Cz. I. Przygotował ... Zygmunt Ruta. Kraków 1982 s. 184-185.
  3. Zarządzenie Nr R-13/83 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej z dnia 21 września 1983 r. w sprawie zmian w strukturze Uczelni w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa.
  - 3a Ustalono na podstawie księgi protokołów z zebrań Kolegium oraz z zebrań pracowników Zakładu za lata 1980-1983.
  4. Akademiokie kształcenie bibliotekarzy. "Przegląd Biblioteczny" 1938 z. 2/3 s. 146.
  5. Tematyka prac magisterskich została przedstawiona w następujących publikacjach: Edward Chełstowski: Kształcenie bibliotekarzy w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. "Roczniki Biblioteczne" 1977 z. 3/4 s. 1003-1013; Prace magisterskie - 1978. "Biuletyn Instrukcyjno-Informacyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej". Kraków 1979 nr 117 s. 54; Bibliografia prac magisterskich wykonanych w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa WSP im. Komisji Edukacji Narodowej za lata 1978-1979. Oprac. M. Pieczonka. Kraków 1980; Toż za rok 1980. Oprac. G. Dymańska, M. Pieczonka. Kraków 1981; Toż za rok 1981.
  6. B. Pietrzyk, W. Wójcik: II Seminarium Naukowe na temat "Prasa dla dzieci i młodzieży, jej funkcje społeczne". "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1981 nr 2 s. 127-128; J. Jarowiecki: Prasa dla dzieci i młodzieży oraz jej funkcje społeczne. "Prasa Polska" 1980 nr 7 s. 11-12; Toż: "Biuletyn Informacyjno-Instrukcyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie" 1980 nr 122 s. 71-74; B. Pietrzyk, W. Wójcik: III Seminarium Naukowe na temat: "Książka - Prasa - Wydawnictwa w Krakowie w okresie dwudziestolecia międzywojennego 1918-1939". "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1982 nr 2 s. 115-116; B. Pietrzyk, W. Wójcik: Książka - Prasa - Wydawnictwa w Krakowie w okresie dwudziestolecia międzywojennego. "Biuletyn Informacyjno-Instrukcyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie" 1981 nr 3 s. 64-66; J. Bujak:

- III Seminarium Naukowe w Zakładzie Bibliotekoznawstwa WSP w Krakowie. "Zeszyty Prasoznawcze" 1981 nr 4 s. 161-162; W. Wójcik: IV Seminarium Naukowe w Samodzielnym Zakładzie Bibliotekoznawstwa WSP w Krakowie. "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1983 nr 2 s. 117-119.
7. Por. J. Jarowiecki: Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa. (w:) Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946-1981. Kraków 1981 s. 185-187.
  8. Dokumentacja Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa WSP w Krakowie.
  9. Dane opracowane na podstawie kart przydziału czynności za lata 1980-1983 znajdujących się w Dziale Nauki WSP w Krakowie.
  10. Obrony prac doktorskich. "Dziennik Polski" 1982 z dnia 16 marca.
  11. Obrony prac doktorskich. "Dziennik Polski" 1983 z dnia 2 listopada.
  12. Plan badań naukowych na rok 1980/81. Badania własne. Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa WSP. Kraków 1980 maszynopis. Plan badań naukowych na rok 1981/82 ...; Toż na rok 1982/83; Plan badań naukowych na lata 1980-1985. Kraków 1979, maszynopis powiel.
  13. Recenzje: - "Biuletyn Informacyjno-Instrukcyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie" 1981 nr 2 s. 62-64.
  14. Recenzje: "Echo Krakowa" 1980 nr 156; "Tygodnik Powszechny" 1980 nr 29; Ludwik Krowicki, Andrzej Rozmarynowicz: Nauka o broni. "Tygodnik Powszechny" 1980 nr 32; Tadeusz Wroński: Z dziejów krakowskiej prasy konspiracyjnej. "Echo Krakowa" 1980 nr 180; Mieczysław Zajac: Prasa czy druk konspiracyjny. "Tygodnik Powszechny" 1980 nr 95; Juliusz Kydryński: Pisanie tamtego czasu. "Dziennik Polski" 1980 nr 194; Tomasz Nałęcz, "Kultura" 1980 nr 38; Krzysztof Mędrak: Z dziejów podziemnej prasy. "Kulisy" 1980 nr 31; Jerzy Myśliński: Krakowska prasa konspiracyjna 1939-1945. "Prasa Polska" 1980 nr 9 s. 41-42; Jan Porębski (Józef Zandberg): Kraków literacki w latach wojny. "Oświata i Wychowanie" 1980 ABCD nr 15 s. 43; Alina Słomkowska: O krakowskiej prasie konspiracyjnej. "Nowe Książki" 1980 nr 20 s. 37-39, fot; Sylwester Dziki, "Zeszyty Prasoznawcze" 1980 z. 4; M. K. (Miroslaw Krajewski), "Przegląd Historyczny" 1981 z. 2 s. 375-376; Tadeusz Wroński: Prasa konspiracyjna w Krakowie. "Życie Literackie" 1981 nr 3; Janusz Osica, "Zeszyty Historyczno-Polityczne Stronnictwa Demokratycznego" 1981 nr 1 s. 130-133; L. (Tadeusz Leśniak): Konspiracyjna prasa Krakowa. "Kram. Krakowski Informator

- Kulturalny" 1981 nr 8 s. 16; Eugeniusz C. Król, "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1981 nr 3 s. 97-103; Jerzy Myśliński, "Ruch Literacki" 1981 nr 6 s. 489-492; M. Ney-Krwawicz, "Mówią Wieki" 1981 nr 3 s. 37-38.
15. Recenzje: Tomasz Nałęcz: Gazety cenne jak karabin. "Kultura" 1981 nr 24; Jan Bolewski, "Głos Szczeciński" 1981 z. 13/15 III; Joachim Glensk: Prasa i walec ... "Opole. Miesięcznik Społeczno-Kulturalny" 1981 nr 11 s. 18-20; Stanisława Lewandowska, "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1982 nr 11 s. 122-130; Bartłomiej Golka, "Zeszyty Prasoznawcze" 1983 nr 1 s. 99-101; Bohdan Czeszko: Całkowita swoboda wypowiedzi. "Nowe Książki" 1981 nr 1 s. 76-78.
  16. Recenzje: Sylwester Dziki [sd]. "Zeszyty Prasoznawcze" 1984 nr 1 s. 138-139; Jerzy Konieczny, "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1984 nr 2.
  17. Recenzje: Eugeniusz Król: "Dzieje Najnowsze" 1981 z. 4 s. 214-217; Tadeusz Wroński: "Echo Krakowa" 1980 nr 53; Zenon Wilczewski: "Prasa Polska" 1979 nr 5 s. 45; Mieczysław Adamczyk: "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1980 nr 1 s. 118-121; Bożena Pietrzyk, Władysława Wójcik: Prasa krakowska przedmiotem zainteresowań naukowych. "Biuletyn Informacyjny MBP w Krakowie" 1980 nr 122 s. 67; Marek Krasiocki: Konspiracyjna prasa w Krakowie. WTK 1979 nr 26; Zofia Sokół: "Zeszyty Prasoznawcze" 1979 nr 4 s. 117-119; Taż: "Z Pola Walki" 1980 nr 1 s. 213-215; Taż: Krakowska prasa konspiracyjna. "Za Wolność i Lud" 1980 nr 33.
  18. Por. J. Jarowiecki: Samodzielny Zakład Bibliotekoznawstwa. (w:) Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 1946-1981. Kraków 1981.
  19. Sprawozdanie z działalności dydaktyczno-wychowawczej i naukowo-badawczej Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa WSP za rok akad. 1980/81. Kraków, maszynopis w archiwum Zakładu; Sprawozdanie ... za rok akad. 1981/82, Tamże; Sprawozdanie ... za rok akad. 1982/83, tamże.
  20. Recenzje: Urszula Jakubowska: "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1983 nr 3 s. 96-97.
  21. Zawartość: Od redakcji - J. Zająco: Rozmieszczenie przestrzenne placówek bibliotecznych w środowisku wielkomiejskim Krakowa. - J. Czerni: Centralne katalogi Biblioteki Narodowej a katalogi regionalne. - G. Dymańska: Biblioteki naukowe w Krakowie podczas okupacji hitlerowskiej 1939-1945. - J. Bujak: Informacja o książce i prasie w XIX-wiecznych tygodnikach galicyjskich dla ludu. - Z. Sokół: "Przodownica" (1899-1912). Zarys mo-

nograficzny. - D. Adamczyk: Opinie o działalności wydawniczej Spółki Nakładowej "Książka" w świetle wspomnień autorów i wydawców. - J. Jarowiecki: Przejawy życia kulturalnego w obozach koncentracyjnych. - W. Wójcik: Jawna działalność wydawnicza w okresie okupacji hitlerowskiej w Krakowie (1939-1945). - M. Pieczonka: Dzieje "Księgarni Ossolineum" w latach 1939-1945 w Krakowie. - A. Krawczyk: Druga wojna światowa w zainteresowaniach czytelniczych młodzieży szkół zawodowych. - L. Żyła: Zainteresowania i czytelnictwo studentów I i II r. studiów bibliotekoznawczych w WSP w Krakowie, Kielcach i Bydgoszczy. - W. Krotos: Literatura piękna na łamach "Monitora Różnych Ciekawości". - M. Radwańska: Stanisław Sierotwiński (1909-1975). Bibliografia osobowa. - B. Góra: Wykaz publikacji pracowników Samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa WSP w Krakowie za lata 1979-1980.

22. Zestawienia tematów sporządzone na podstawie dokumentacji za lata 1981-1983 znajdującej się w Zakładzie Bibliotekoznawstwa WSP.
23. Por. Kolejne spotkania Komisji Historii Prasy Polskiej. "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1981 nr 1 s. 132. Zob. też: J. Jarowiecki: List do Redakcji. Tamże, s. 133-134.
24. Sprawozdanie z Posiedzeń Komisji PAN Oddział w Krakowie. Kraków t. 24: 1980 z. 1.
25. Bożena Pietrzyk, Władysława Wójcik: Bibliografia osobowa Juliana Kawalca. "Profile" 1981 nr 10 s. 22: - Julian Kawalec. Bibliografia podmiotowa i przedmiotowa. (w:) W kręgu twórczości Juliana Kawalca. Zbiór szkiców i artykułów pod redakcją Zbigniewa Andresa i Gustawa Ostasza. Rzeszów: Tow. Nauk. 1982 s. 181-223.
26. Lubomir Gromadka: IV Ogólnopolskie prasoznawcze seminarium naukowe. (w:) Tradycje i współczesność ruchu młodzieżowego. Katowice 1982 s. 397-401. W tym też tomie opublikowane zostały wymienione referaty. Zob. też: Marian Gierula, Marek Jachimowski: IV Ogólnopolskie Prasoznawcze Seminarium Naukowe "Prasa młodzieżowa w Polsce w latach 1918-1939. "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1982 z. 3/4 s. 131-132; Józef S. Waluś: Prasa postępowego ruchu młodzieżowego 1918-1939. "Zeszyty Prasoznawcze" 1981 nr 3 s. 161-163.
27. Marek Tobera: Sympozjum "Prasa - polityka - kultura". "Kwartalnik Historii Prasy Polskiej" 1982 nr 3/4.
28. J. S. Waluś: Prasa współczesnej młodzieży. "Zeszyty Prasoznawcze" 1982 nr 3 s. 155-156; Z. Sokół, M. Pieczonka: Prasa współczesnej młodzieży na tle tradycji czasopiśmiennictwa młodzieżowego w Polsce. "Kwartalnik

Historii Prasy Polskiej" 1982 nr 2 s. 121-123; Sylwester Dzik: Typologiczne kłopoty z czasopiśmiennictwem młodzieżowym i dziecięcym. "Zeszyty Prasoznawcze" 1982 nr 3 s. 156-157.

29. Paweł Dubiel: VI Ogólnopolskie Seminarium Prasoznawcze o prasie młodzieżowej (Lubliniec, 25-27 maja 1983). "Zeszyty Prasoznawcze" 1983 nr 3 s. 150-153.